

POSTANOWIENIE

dnia 3 października 2019 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXIV Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia del. Joanna Szekowska-Krym

Protokolant: straszy sekretarz sądowy Katarzyna Rzeszotarska

po rozpoznaniu w dniu 3 października 2019 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z wniosku Pełnomocnika Komitetu Wyborczego (...)

z udziałem W. B.

o wydanie orzeczenia w trybie art. 111 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy

postanawia:

1) nakazać uczestnikowi W. B. sprostowanie nieprawdziwej informacji o rzekomym wykorzystaniu spółki (...) S.A. w R. do kolportażu materiału wyborczego Komitetu Wyborczego (...), która to informacja została przez W. B. podana do publicznej wiadomości w dniu 16.09.2019 r. podczas Sesji Rady Miejskiej w P., poprzez opublikowanie na wszystkich tablicach informacyjnych znajdujących się w budynku Urzędu Miasta P. w okresie od dnia uprawomocnienia się niniejszego postanowienia do dnia 13 października 2019 r. oraz na stronie internetowej (...) _ pod relacją z obrad posiedzenia Rady Miejskiej w P. z dnia 16.09.2019 r. następującego oświadczenia:

„Ja W. B. oświadczam, że przekazałem do publicznej wiadomości nieprawdziwą informację stwierdzając podczas Sesji Rady Miejskiej w P., że Spółka (...) S.A. w R. przesyła wraz z rachunkami za prąd również materiały wyborcze Komitetu Wyborczego (...), kiedy w rzeczywistości sytuacja taka nie miała miejsca.

Czynu tego dokonałem, nie mając na poparcie mojej tezy dowodów, oraz nie weryfikując wygłaszanych przeze mnie błędnych informacji.

Podpisany:

W. B.

Radny Rady Miejskiej w P.”;

2) oddalić wniosek w pozostałym zakresie;

3) oddalić wniosek o zasądzenie od uczestnika W. B. na rzecz Pełnomocnika Komitetu Wyborczego (...) zwrotu kosztów postępowania.

Sędzia del. Joanna Szekowska - Krym

UZASADNIENIE

We wniosku z dnia 2 października 2019 r. sprostowanym na rozprawie w dniu 3 października 2019 r. pełnomocnik Komitetu Wyborczego (...) K. S. w trybie art. 111 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy, domagał się:

4) Nakazania uczestnikowi postępowania W. B. sprostowania nieprawdziwej informacji o rzekomym wykorzystaniu spółki (...) w R. do kolportażu materiału wyborczego Komitetu Wyborczego (...), która to informacja została przez Pana B. podana do publicznej wiadomości w dniu 16.09.2019 r. podczas Sesji Rady Miasta P., a następnie opublikowana w czasopiśmie (...), poprzez:

1) wygłoszenie na najbliższym posiedzeniu Rady Miasta P., oraz opublikowanie na tablicach informacyjnych Urzędu Miasta P., oraz na stronie internetowej (...)

pod relacją z obrad posiedzenia Rady Miejskiej w P. z dnia 16.09.2019 r., następującego oświadczenia:

„Ja W. B., mając świadomość przekazania przeze mnie do publicznej wiadomości nieprawdziwej informacji w sprawie materiałów wyborczych Komitetu (...), przesłanych do mieszkańców (...),

przepraszam

za to, iż wprowadziłem w błąd opinię publiczną, oraz naruszyłem dobra osobiste Komitetu Wyborczego (...), podając podczas Sesji Rady Miasta P., nieprawdziwą informację, iż Spółka (...) przesyła wraz z rachunkami za prąd, również materiały wyborcze Komitetu Wyborczego (...), kiedy w rzeczywistości sytuacja taka nie miała miejsca. Ubolewam, iż moje nieprawdziwe słowa spowodowały opublikowanie przez czasopisma (...) i (...) nieprawdziwych artykułów na ten temat.

Czyn ten dokonałem, nie mając na poparcie mojej tezy dowodów oraz nie weryfikując wygłaszanych przeze mnie błędnych informacji.

Podpisany:

W. B.

Radny Rady Miejskiej w P.

2) Opublikowanie w czasopiśmie (...), (...) i (...) na formacie strony takim samym jak format artykułów w wymienionych czasopiśmie, oświadczenia o następującej treści:

Tytuł (czcionka o wielkości jak w nieprawdziwym artykule):

„Sprostowanie kłamliwych informacji podanych przez Pana W. B. kandydata Koalicji (...), na temat materiałów wyborczych (...).”

Treść:

„Ja W. B., mając świadomość przekazania przeze mnie do publicznej wiadomości nieprawdy w sprawie materiałów wyborczych Komitetu (...), przesłanych do mieszkańców Województwa (...),

Przepraszam

za to, iż wprowadziłem opinię publiczną w błąd, podając podczas Sesji Rady Miasta P. nieprawdziwą informację, iż Spółka (...) przesyła wraz z rachunkami za prąd, również materiały wyborcze Komitetu Wyborczego (...), kiedy w rzeczywistości sytuacja taka nie miała miejsca. Ubolewam, iż moje nieprawdziwe słowa spowodowały opublikowanie przez czasopisma (...) i (...) artykułów zawierających nieprawdziwe informacje na ten temat.

Czyn ten dokonałem, nie mając na poparcie mojej tezy dowodów, oraz nie weryfikując wygłaszanych przeze mnie błędnych informacji.

Podpisany:

W. B.

Radny Rady Miejskiej w P.”

3) Nakazanie uczestnikowi W. B. wpłacenia kwoty 100.000 złotych na rzecz organizacji (...) ul. (...), (...)-(...) W., KRS (...), nr konta bankowego: (...).

4) Na zasadzie art.520 § 2 kpc zasądzenie od uczestnika W. B. na rzecz wnioskodawcy kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu żądania wnioskodawca podał, że w dniu 16 września 2019 r. W. B. podczas sesji Rady Miasta P. podał nieprawdziwą informację, z której wynikało, że Komitet Wyborczy (...) „wykorzystuje” podmiot (...) S.A. do dostarczania materiałów wyborczych Komitetu wraz z rachunkami za prąd. Uczestnik oświadczył w czasie sesji, że w przesyłce skierowanej do niego przez (...) S.A. z R., zawierającej wezwanie do zapłaty zaległych rachunków znajdowała się „ulotka” tj. materiał wyborczy Komitetu (...) - M. K. kandydata w wyborach do Sejmu 2019.

Tymczasem, według twierdzeń wnioskodawcy, Komitet Wyborczy (...) zawarł z (...) S.A. umowę na kolportaż listu M. K. kandydata do Sejmu do mieszkańców okręgu wyborczego nr (...) w Województwie P., która to usługa była realizowana przez (...) S.A. za pośrednictwem jej pracowników. Podana przez uczestnika informacja spowodowała w kolejnych dniach opublikowanie w czasopiśmie: (...) i (...) nieprawdziwych artykułów na ten temat. Zachowanie uczestnika w ocenie wnioskodawcy stanowi przykład bezprawnej manipulacji informacją, mającej na celu wywarcie wpływu na wyborców poprzez wprowadzenie ich w błąd odnośnie rzeczywistego stanu rzeczy. Podane przez uczestnika informacje ponadto naruszają dobra osobiste Komitetu Wyborczego (...). Wnioskodawca podkreślił, że działanie uczestnika ma charakter agitacji, która jest działaniem każdej osoby, które spełnia znamię publicznego działania, jest dokonywane w okresie prowadzonej kampanii wyborczej, dotyczy osoby kandydującej, pozostaje w związku z faktem kandydowania tej osoby i jest podejmowanie z zamiarem wpływu na wynik wyborów. Z tego też względu zastosowanie trybu wyborczego w niniejszej sprawie jest zasadne.

Odnośnie żądania nakazania uczestnikowi wpłacenia kwoty 100.000 złotych na rzecz organizacji pożytku publicznego, wnioskodawca wskazał, że jest ono uzasadnione stopniem naruszenia dóbr osobistych wnioskodawcy oraz skalą oddziaływania wygłoszonych przez uczestnika nieprawdziwych informacji (wniosek – k.3-7).

W. B. w odpowiedzi na wniosek z dnia 3 października 2019 r. wniósł o oddalenie wniosku w całości. W uzasadnieniu swojego stanowiska wskazał, że nie jest kandydatem do Sejmu i Senatu RP i nigdy nie był, nie jest członkiem żadnego komitetu wyborczego, ani jego pełnomocnikiem, nie działa z upoważnienia pełnomocnika ani za jego zgodą, nie bierze udziału w kampanii wyborczej żadnego z komitetów wyborczych, wobec tego w jego ocenie nie zachodzą przesłanki opisane w art. 105 Kodeksu wyborczego. Uczestnik wskazał też, że jego wystąpienie na Sesji Rady Miejskiej w P. w dniu 16 września 2019 r. odbywało się w ramach wykonywania mandatu Radnego w punkcie „Wystąpienia radnych Rady Miejskiej” i miało na celu zaproponowanie projektu Uchwały Rady Miejskiej w P. w sprawie pozbawienia tytułu Honorowego Obywatela Miasta P. M. K.. Uzasadnienie uchwały pochodziło z sierpnia 2019 r., a wystąpienie uczestnika było formą sprzeciwu wobec niewłaściwego postępowania pana M. K.. W ocenie uczestnika wystąpienie nie stanowiło agitacji wyborczej, nie jest również materiałem wyborczym w rozumieniu art. 109 kodeksu wyborczego. Uczestnik podniósł, że jako obywatel społeczeństwa demokratycznego ma prawo zwrócenia uwagi na sytuację, którą uważa za naganną, a jego wypowiedź nie naruszała wolności słowa i została wygłoszona w dobrej wierze. Uczestnik dodatkowo zauważył, że posiadanie przez M. K. umowy z (...) S.A. na kolportaż ulotki wyborczej nie ma żadnego związku z jego wypowiedzią, nie można mu przypisywać odpowiedzialności za to, w jaki sposób przekazywane są informacje przez środki masowego przekazu. Uczestnik twierdził, że materiały wyborcze zostały przesłane na poprzedni adres

zamieszkania uczestnika wraz z powiadomieniem o zamiarze wstrzymania dostaw energii elektrycznej w kopercie pochodzącej od nadawcy (...) S.A. w R. (odpowiedź na wniosek – k. 24-33).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca jest Pełnomocnikiem Wyborczym Komitetu Wyborczego (...) (kopia Uchwały PKW z 12 sierpnia 2019 r. - k. 9).

M. K. jest zarejestrowanym kandydatem na posła w wyborach do Sejmu 2019 w okręgu nr (...) w (...). (okoliczność bezsporna).

W. B. jest radnym Rady Miejskiej Miasta P. (okoliczność bezsporna).

W dniu 4 września 2019 r. Komitet Wyborczy (...) zawarł z (...) S.A. umowę na kolportaż listu M. K. kandydata na posła do Sejmu do mieszkańców okręgu wyborczego nr (...) w Województwie P.. (umowa z dnia 04.09.2019 r. z (...) S.A. – k.12,13, list – k.37,38). W dniu 06.09.2019 r. Komitet Wyborczy (...) dokonał przelewu na rzecz (...) S.A. kwoty 17.210,90 zł. tytułem zapłaty za zleconą usługę (potwierdzenie przelewu z dnia 06.09.br. na kwotę 17 210.90 zł. – k.16).

W dniu 16 września 2019 r. na sesji Rady Miejskiej W. B. wygłosił oświadczenie stwierdzając: „W ostatnim tygodniu zaszła sytuacja, w której Pan Marszałek K. udowodnił, że nadużywanie uprzywilejowanej pozycji drugiej osoby w Państwie jeszcze nie wygasło, i proszę Państwa, otrzymałem jako obywatel, z firmy (...) S.A. upomnienie za niezapłacenie energii, ale w tym upomnieniu, proszę bardzo, została zawarta informacja o wyborach. Przeżyłbym to jeszcze, OK rozumiem, że (...) jest taką spółką Skarbu Państwa, która informuje, że wybory odbędą się w takim a takim dniu, nic złego, ale oprócz tego, w tym samym liście otrzymuję coś takiego, a to jest konkretnie ulotka, Szanowni Państwo, i tak dalej, i na odwrócie Państwo widzicie, M. K., z wyrazami szacunku jeszcze do mnie beczelnie pisze.” ((...) 23:40.)

Powyzsza wypowiedź W. B. spotkała się z reakcją (...) S.A. z siedzibą w R. w postaci listu skierowanego do niego. W liście tym przedstawiciel spółki zaprzeczył, że do przesyłki skierowanej do uczestnika jak i innych klientów spółki dołączane były materiały niezwiązane z działalnością spółki. Korespondencja wysyłana do klientów związana jest jedynie z realizowaniem umów sprzedaży energii elektrycznej bądź gazu (list – k.17).

Informacja podana przez W. B. stała się też tematem artykułów opublikowanych w czasopiśmie (...) i (...).

W czasopiśmie (...) ukazał się artykuł pod tytułem „B.: - K. wykorzystuje (...) do rozsyłania ulotek wyborczych. Spółka: - To ordynarne kłamstwo”. W gazecie (...) ukazał się artykuł zatytułowany „Kto płaci za kampanię wyborczą skompromitowanego marszałka?” (kopie artykułów – k.10,11). Obie publikacje zawierały w swej treści wypowiedź W. B. z sesji Rady Miejskiej z 16 września 2019 r. oraz stanowisko przedstawiciela (...) S.A.

Powyzszy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie załączonych przez wnioskodawcę do wniosku i wymienionych powyżej dowodów z dokumentów a także dokumentów dołączonych do odpowiedzi na wniosek, których wartość dowodowa nie była kwestionowana przez uczestników postępowania, ani nie budziła wątpliwości Sądu.

Sąd na rozprawie w dniu 3 października 2019 r. oddalił wniosek uczestnika o odroczenie rozprawy. Wniosek ten uczestnik uzasadniał koniecznością udziału w uroczystościach pogrzebowych teściowej. Sąd jednak zważył, że obecność uczestnika nie była obowiązkowa i konieczna. Niniejsze postępowanie nie wymagało przeprowadzenia dowodu z przesłuchania stron. Ponadto, uczestnik miał możliwość ustanowienia pełnomocnika do reprezentowania go w niniejszej sprawie.

Sąd oddalił również wniosek uczestnika o przesłuchanie świadków z uwagi na charakter postępowania wywołanego wnioskiem zgłoszonym w trybie art. 111 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy. Zgodnie z art.111 § 2 powołanej ustawy, Sąd okręgowy rozpoznaje wniosek, o którym mowa w § 1, w ciągu 24 godzin w postępowaniu nieprocesowym. Sąd może rozpoznać sprawę w przypadku usprawiedliwionej nieobecności wnioskodawcy lub

uczestnika postępowania, którzy o terminie rozprawy zostali prawidłowo powiadomieni. Uwzględnienie wniosku o odroczenie rozprawy i wezwanie świadków na kolejną rozprawę spowodowałoby przedłużenie postępowania ponad przewidziany ustawą czas na rozpoznanie niniejszej sprawy. Postępowanie wywołane wnioskiem wyborczym służy doraźnej ochronie rzetelności procesu wyborczego. Z uwagi na dopuszczalność tego postępowania jedynie w trakcie kampanii wyborczej, dokonywane w nim czynności sądowe również są ograniczone czasowo na co wskazano powyżej.

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek zasługiwał na uwzględnienie w części.

Na wstępie należy zauważyć, że wnioskodawca po sprecyzowaniu domagał się łącznie nakazania uczestnikowi sprostowania nieprawdziwych informacji oraz nakazania przeproszenia wnioskodawcy. Sąd uznał, że taka forma oświadczenia stanowiąca zastosowanie dwóch środków ochrony przewidzianych w treści art. 111 § 1 kodeksu wyborczego w jednym oświadczeniu jest co do zasady dopuszczalna. Ostatecznie uwzględnił jednak tylko jeden środek ochrony w postaci sprostowania nieprawdziwej informacji.

Zgodnie z treścią art. 111 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2001 r. Kodeks wyborczy, jeżeli rozpowszechniane, w tym również w prasie w rozumieniu ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. - Prawo prasowe (Dz.U. z 2018 r. poz. 1914), materiały wyborcze, w szczególności plakaty, ulotki i hasła, a także wypowiedzi lub inne formy prowadzonej agitacji wyborczej, zawierają informacje nieprawdziwe, kandydat lub pełnomocnik wyborczy zainteresowanego komitetu wyborczego ma prawo wnieść do sądu okręgowego wniosek o wydanie orzeczenia:

- 1) zakazu rozpowszechniania takich informacji;
- 2) przepadku materiałów wyborczych zawierających takie informacje;
- 3) nakazania sprostowania takich informacji;
- 4) nakazania publikacji odpowiedzi na stwierdzenia naruszające dobra osobiste;
- 5) nakazania przeproszenia osoby, której dobra osobiste zostały naruszone;
- 6) nakazania uczestnikowi postępowania wpłacenia kwoty do 100 000 złotych na rzecz organizacji pożytku publicznego.

Zarówno w orzecznictwie, jak i w doktrynie wskazuje się, że zasadniczą funkcją sądowego rozstrzygnięcia sporów powstających w toku prowadzonej kampanii wyborczej jest ochrona rzetelności procesu wyborczego, czemu służyć ma nałożony na sądy obowiązek weryfikowania zgodności z prawdą informacji podawanych w toku kampanii wyborczej. Przewidziany w kodeksie mechanizm kontroli ma w ten sposób zapewnić uczciwą kampanię wyborczą i tym samym umożliwić obywatelom dostęp do zgodnych z prawdą informacji o sprawach publicznych i o kandydatach. Kampania wyborcza powinna prowadzić bowiem do swobodnego i niezakłóconego uformowania się woli wyborców i podjęcia decyzji wyrażanej w akcie głosowania (tak Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 12.07.2009 r. (K 7/09), OTK-A 2009/7, poz. 113). Jak podkreślił Sąd Najwyższy, ratio legis tego unormowania tkwi w dążeniu do zapewnienia wyborcom nie tylko proceduralnej, ale i materialnej wolności wyboru, która może być zakłócona w razie sugestywnego (przy użyciu wszelkich form propagandy i agitacji) przedstawiania nieprawdziwych stanów i zdarzeń stanowiących przesłanki dokonywania wyboru wśród kandydatów. Tym samym podstawową wartością jest w tym przypadku ochrona wyborców (postanowienie SN z 10.04.2001 r., sygn. akt I CZ 25/01, OSNC 2001/12, poz. 176. Por. również P. Klecha, Postępowanie sądowe..., s. 75; T. Domińczyk, Cywilna ochrona dóbr osobistych uczestników procesu wyborczego, w: Demokratyczne standardy prawa wyborczego Rzeczypospolitej Polskiej. Teoria i praktyka, Warszawa 2005, s. 85).

Oceniając przedmiotowy wniosek należy przede wszystkim wskazać, że został on złożony przez osobę legitymowaną, tj. pełnomocnika wyborczego Komitetu Wyborczego (...) – K. S.. Żądanie sprostowania nieprawdziwych informacji

dotyczy informacji zawartych w wypowiedzi uczestnika postępowania W. B. zaprezentowanej w czasie sesji Rady Miejskiej Miasta P., a dotyczącej kolportażu materiałów wyborczych kandydata w wyborach do Sejmu za pośrednictwem (...) S.A. z siedzibą w R.. Wskazuje na to bezpośrednio treść powyższej wypowiedzi odnoszącej się do działań kandydata (...) w czasie trwania kampanii wyborczej.

Zgodnie z art. 105 § 1 i 2 kodeksu wyborczego agitacją wyborczą jest publiczne nakłanianie lub zachęcanie do głosowania w określony sposób lub do głosowania na kandydata określonego komitetu wyborczego; agitację wyborczą można prowadzić od dnia przyjęcia przez właściwy organ zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego na zasadach, w formach i w miejscach, określonych przepisami kodeksu.

Agitacja wyborcza jest więc działalnością propagandową, przedsięwzięciem w celu przekonywania, zjednywania zwolenników dla określonej sprawy, bądź wynikającą z chęci zdyskredytowania przeciwników. Jeżeli w wyniku tak prowadzonej akcji podane zostaną, także w publikacjach prasowych, nieprawdziwe fakty odnoszące się bądź do programu wyborczego, bądź do osoby kandydata, mogące zdyskwalifikować go w oczach wyborców i temu służące, to takie zachowania wymagają ingerencji w trybie przepisów prawa wyborczego.

Podkreślić przy tym należy, że formą agitacji wyborczej jest rozpowszechnianie materiałów wyborczych, a także wypowiedzi lub innych form przekazu w prasie lub na innych polach komunikacji społecznej, której celem jest zarówno nakłonienie do głosowania w określony sposób jak i zniechęcenie do określonego głosowania.

Odnosząc powyższe do niniejszej sprawy należy wskazać, że bez znaczenia jest przy tym okoliczność, że autor wypowiedzi nie jest formalnie uczestnikiem kampanii wyborczej. Za formy agitacji i propagandy wyborczej uznaje się zarówno wypowiedzi osób zaangażowanych w kampanię wyborczą, jak też wszelkie publikacje mogące mieć wpływ na jej wynik (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 18 października 2018 r., sygn. akt I Acz 727/18).

Nie sposób nie dostrzec na gruncie niniejszej sprawy, iż wypowiedź kwestionowana przez wnioskodawcę powstała w czasie trwania kampanii wyborczej, a tematyka w niej poruszana pozostaje w związku z tą kampanią.

Wprawdzie, jak wynika to z wypowiedzi uczestnika na Sesji Rady Miejskiej w P. z dnia 16 września 2019 r. oraz z załączonych do odpowiedzi na wniosek materiałów wypowiedź ta miała na celu uzasadnienie do projektowanej Uchwały Rady Miejskiej w P. w sprawie pozbawienia tytułu Honorowego Obywatela Miasta P. M. K., jednak biorąc pod uwagę, że informacja ta jest nieprawdziwa, o czym szerzej w dalszej części uzasadnienia, jak również mając na względzie, że informacja ta dotyczy kampanii wyborczej, a bezpośrednio kandydata, Sąd uznał, że wypowiedź ta ma charakter agitacji wyborczej. Oceniając, czy wypowiedź ta stanowi formę agitacji wyborczej nie można również pomijać, że wypowiedź ta została dokonana na sesji Rady Miejskiej, która na mocy ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U.20190.506 t.j.) była transmitowana i utrwalana za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk. Nagrania obrad są udostępniane w Biuletynie Informacji Publicznej i na stronie internetowej gminy oraz w inny sposób zwyczajowo przyjęty, wobec tego uczestnik miał wiedzę, że ze złożonym przez niego oświadczeniem będzie mogła zapoznać się nieograniczona liczba odbiorców, a kontekst wygłoszonej wypowiedzi nakłania wyborców do głosowania w określony sposób – w okolicznościach niniejszej sprawy negatywny dla zarówno M. K., jak też dla całego komitetu wyborczego.

W ocenie Sądu treść wypowiedzi uczestnika niniejszego postępowania naraża kandydatów (...) na utratę zaufania koniecznego do wykonywania mandatu posłów i senatorów. Przeciętny wyborca, po zapoznaniu się z oświadczeniem wygłoszonym przez uczestnika na sesji Rady Miejskiej w P. w dniu 16 września 2019 r. może dojść do wniosku, że kampania wnioskodawcy finansowana jest częściowo ze środków spółki (...) S.A.

Zasadniczą przesłanką materialnoprawną warunkującą przyznanie ochrony wnioskodawcy w sprawach wyborczych jest fałsz informacji zawartej w materiale wyborczym. Ustawodawca nawiązał w ten sposób do znanego na gruncie logiki podziału wypowiedzi na dwie kategorie: wypowiedzi opisowych (zdań w sensie logicznym) oraz wypowiedzi ocennych, sądów wartościujących. Wypowiedzi opisowe mają charakter deskryptywny, zawierają informacje o określonych faktach, stanowią twierdzenia co do faktów. Są to zdania w sensie logicznym, które dają się klasyfikować

według kryterium prawdy i fałszu. Prawdziwość tych wypowiedzi może być przedmiotem dowodzenia. Wypowiedź jest prawdziwa, gdy opisuje rzeczywistość taką, jaką ona jest – głosi, że tak a tak jest, wtedy gdy w rzeczywistości tak właśnie jest albo stwierdza, że tak a tak nie jest, wówczas gdy faktycznie tak nie jest. Wypowiedź jest z kolei fałszywa, gdy opisuje rzeczywistość inaczej, niż ona jest – głosi, że tak a tak jest, gdy w rzeczywistości tak właśnie nie jest albo też głosi, że tak a tak nie jest, gdy tymczasem w rzeczywistości tak właśnie jest. (Z. Ziemiński, Logika praktyczna, Warszawa 1990, s. 54.)

W niniejszej sprawie wnioskodawca wykazał, że uczestnik wygłaszając inkryminowane oświadczenie przedstawił informację nieprawdziwą. Na tę okoliczność wnioskodawca przedstawił pismo z dnia 19 września 2019 r. (...) S.A., w której spółka stanowczo zaprzeczyła, że doręczała odbiorcom przesyłek jakiejkolwiek materiały komitetów wyborczych. Jednocześnie wnioskodawca wskazał, że był stroną umowy z (...) S.A., której pracownicy mieli doręczać druki bezadresowe. Powyższe prowadzi do wniosku, że nie jest prawdą, iż uczestnik otrzymał list będący materiałem wyborczym komitetu w kopercie, której adresatem była spółka (...) S.A. Wypowiedź uczestnika w tym zakresie była zatem niezgodna z prawdą.

Wobec powyższego uznać należało, że w niniejszej sprawie niewątpliwie doszło do podania nieprawdziwych informacji, co uzasadniało udzielenie wnioskodawcy sądowej ochrony w trybie art. 111 kodeksu wyborczego.

Kolejno należało rozważyć zasadność zastosowania wszystkich zawnioskowanych środków ochrony, jakich domagał się wnioskodawca.

Sąd uwzględnił żądanie w zakresie sprostowania nieprawdziwej informacji, albowiem ten środek ochrony jest najbardziej adekwatny do charakteru działania uczestnika, znaczenia i zasięgu nieprawdziwej informacji. Sąd równocześnie nie znalazł podstaw do zastosowania środka ochrony w postaci przeproszenia za naruszenie dóbr osobistych. Komitet Wyborczy reprezentowany przez pełnomocnika wyborczego nie posiada legitymacji do wystąpienia z takim żądaniem. Ochrony dóbr osobistych może domagać się konkretny kandydat. Takie stanowisko reprezentowane jest też w judykaturze. Można tu przywołać postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach, który w sprawie o sygn. akt I Acz 1034/18, w której wnioskodawcą był również pełnomocnik Komitetu Wyborczego w dniu 3 października 2018 r. stwierdził, że „(...) nie było podstaw do nakazania uczestnikowi przeproszenia R. S., która to sankcja przewidziana jest za naruszenie dóbr osobistych (art. 111 § 1 pkt 5 Kodeksu wyborczego), gdyż z żądaniem takim może skutecznie wystąpić tylko ten, czyje dobro osobiste zostało naruszone. Zatem wnioskodawca w tej części żądania nie ma legitymacji czynnej”.

Analizując żądania wnioskodawcy Sąd doszedł do przekonania, że wygłoszenie na najbliższym posiedzeniu Rady Miejskiej oświadczenia o wnioskowanej treści nie spełni celów, jakie służą niniejszemu postępowaniu w trybie wyborczym. Jak wynika z notatki urzędowej z dnia 3 października 2019 r. sporządzonej na potrzeby niniejszego postępowania w okresie do dnia wyborów nie są zaplanowane żadne sesje Rady Miejskiej w P.. Celem niniejszego postępowania jest natomiast rozpoznanie sprawy w trybie przyśpieszonym, aby zniweczyć skutki podania do wiadomości publicznej nieprawdziwych informacji, które to informacje mogłyby mieć wpływ na decyzje wyborców. Nie spełni celów niniejszego postępowania wygłoszenie oświadczenia już po wyborach. W konsekwencji w tym zakresie żądanie należało oddalić.

Na uwzględnienie zasługiwało natomiast żądanie o umieszczenie oświadczenia prostującego nieprawdziwą informację na tablicach informacyjnych Urzędu Miasta, z tą jednak modyfikacją, że Sąd doprecyzował zobowiązanie w ten sposób, że określił, iż, mają to być wszystkie tablice informacyjne w budynku Urzędu Miasta. Zamieszczenie tego zastrzeżenia jest niezbędne celem możliwości późniejszego wykonania orzeczenia.

Ponadto Sąd uznał za zasadne zobowiązać uczestnika do opublikowania oświadczenia na stronie internetowej (...): [https://\(...\).html](https://(...).html) pod relacją z obrad posiedzenia Rady Miejskiej w P. z dnia 16.09.2019 r.

Powyższe pozwoli niewątpliwie, aby osoby, które zapoznają się z oświadczeniem uczestnika na Sesji Rady Miejskiej miały również możliwość zapoznania się z informacją o nieprawdziwości wygłoszonego oświadczenia.

W ocenie Sądu, w okolicznościach niniejszej sprawy nie ma przeszkód, aby na stronie internetowej biuletynu informacji publicznej zamieścić oświadczenie, tym bardziej, że takie sprostowania były już na przedmiotowej stronie zamieszczane, o czym Sąd powziął wiedzę z urzędu. Kwestionowane oświadczenie zostało wygłoszone przez uczestnika jako radnego Rady Miejskiej, a sprostowanie informacji i przeprosiny za podanie informacji nieprawdziwych ma na celu umożliwienie osobom, które zapoznały się z nieprawdziwym oświadczeniem – zapoznania się z jego sprostowaniem.

Jednocześnie, celem prawidłowego wykonania niniejszego orzeczenia należało określić czas, w jakim oświadczenie ma być dostępne na tablicach informacyjnych i na stronie internetowej. Uwzględniając cel niniejszego postępowania Sąd uznał, że zasadnym będzie, aby z oświadczeniem tym można było się zapoznać od chwili uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia do dnia wyborów, a zatem do 13 października 2019 r.

Przechodząc do treści zawnioskowanego oświadczenia Sąd uznał, że nie zasługiwało na uwzględnienie umieszczenie w treści nakazanych uczestnikowi sprostowania i przeprosin słów: „Ubolewam, iż moje nieprawdziwe słowa spowodowały opublikowanie przez czasopisma (...) i (...) nieprawdziwych artykułów na ten temat”.

Przede wszystkim należy zauważyć, że uczestnik nie miał wpływu na publikację przedmiotowych artykułów, a nakazanie publikacji oświadczenia pozostawałoby nieadekwatne do dokonanych przez uczestnika naruszeń. Ponadto, z treści artykułów wynika, że relacjonowały one w zasadzie przebieg zdarzeń towarzyszących wygłoszeniu przez uczestnika kwestionowanego oświadczenia. Jednocześnie Sąd uznał, że zostały one zredagowane w sposób prawdziwy i rzetelny, w ich treści zawarto również stanowisko Prezesa spółki (...) S.A. Nakazanie uczestnikowi złożenia oświadczenia tej treści pozostawałoby niezgodne z prawdą. Wobec tego, że wnioskodawca nie może domagać się przeprosin, o czym już była mowa, Sąd zmodyfikował oświadczenie co do treści. Usunął też z niej powtórzenia.

Oddaleniu podlegał też wniosek w zakresie opublikowania sprostowania w czasopismach wskazanych w pkt. 2 wniosku. Po pierwsze, wnioskodawca nie wykazał nawet, że w gazecie (...) doszło do publikacji na temat wypowiedzi uczestnika. Wnioskodawca nie przedstawił żadnego dowodu na tę okoliczność. Do wniosku zostały dołączone kopie artykułów opublikowanych w czasopismach: (...) i (...). Ponadto, jak już wyżej wskazano, uczestnik nie miał wpływu na treść publikacji związanych z inkryminowaną wypowiedzią uczestnika we wskazanych czasopismach. Nakazanie uczestnikowi publikacji zgodnie z żądaniem pozostawałoby nieadekwatne do dokonanego naruszenia. Należy bowiem wskazać, że dla zrealizowania przesłanki rzeczywistego usunięcia skutków wypowiedzi forma i sposób usunięcia tych skutków musi być adekwatna do naruszenia oraz jego zasięgu, oświadczenie powinno mieć taki sam potencjalny zasięg oddziaływania jak wypowiedź uczestnika, co nie dotyczy już publikacji w prasie. Niemniej jednak, w ocenie Sądu artykuły te przedstawiają wszystkie okoliczności omawianej sytuacji w postaci faktów, stwierdzają jedynie, że inkryminowana wypowiedź miała miejsce i omawiają stanowisko Spółki (...) S.A., pozostawiając czytelnikom artykułów możliwość samodzielnego wysnucia odpowiednich wniosków.

Już tylko na marginesie w kwestiach formalnych zawnioskowanego sposobu nakazania sprostowania należy zauważyć, że żądanie opublikowania sprostowania „takim samym jak format artykułów w wymienionych czasopismach” jako niedostatecznie sprecyzowane również podlegało oddaleniu.

Na uwzględnienie nie zasługiwał wniosek również w zakresie żądania zasądzenia od uczestnika kwoty 100.000 złotych na rzecz organizacji (...). Przewidziany w art. 111 § 1 pkt 6 Kodeksu wyborczego środek ochrony ma szczególny charakter. Odpowiada on świadczeniu na cel społeczny, przewidzianym art. 24 k.c. Przyjąć zatem należy, że jego przesłanką jest wina kwalifikowana sprawcy naruszenia, mianowicie wina umyślna albo rażące niedbalstwo. Okoliczności faktyczne niniejszej sprawy nie dają podstaw do przyjęcia, że działanie uczestnika było szczególnie naganne. Jakkolwiek jego wypowiedź zawierała informacje nieprawdziwe, to jednak charakter tych informacji (przedstawiający wykorzystanie innego podmiotu do kolportażu ulotek) oraz jej zasięg przedmiotowy (odnoszący się

do jednego kandydatka (...)) a także ograniczony zasięg terytorialny (nie obejmujący całego kraju), nie uzasadniają obciążenia uczestnika obowiązkiem zapłaty na rzecz organizacji pożytku publicznego sumy pieniężnej w maksymalnej wysokości. Należy też dodać, że wnioskodawca poza ogólnym stwierdzeniem, że wniosek w tym zakresie jest uzasadniony stopniem naruszenia dóbr osobistych wnioskodawcy oraz skalą oddziaływania informacji, nie pogłębił argumentacji w tym zakresie.

Oddaleniu podlegał również wniosek o zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania. Postępowanie wywołane wnioskiem w trybie art.111 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r – Kodeks wyborczy jest postępowaniem nieprocesowym. Zgodnie z odnoszącą się do tego postępowania zasadą wyrażoną w art. 520 § 1 k.p.c. każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie. W myśl § 2 tego art. jeżeli jednak uczestnicy są w różnym stopniu zainteresowani w wyniku postępowania lub interesy ich są sprzeczne, sąd może stosunkowo rozdzielić obowiązek zwrotu kosztów lub włożyć go na jednego z uczestników w całości. To samo dotyczy zwrotu kosztów postępowania wyłożonych przez uczestników. W niniejszej sprawie interesy uczestników były niewątpliwie sprzeczne. Mając na uwadze powyższe oraz wynik niniejszego postępowania, który wyraża się w tym, że żądania wnioskodawcy zostały uwzględnione w części, nie ma podstaw do zasądzenia od uczestnika na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania. Dlatego też, wniosek w tym zakresie został oddalony na podstawie art.520 § 2 k.p.c.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w sentencji postanowienia.

Sędzia del. Joanna Szekowska - Krym